Tamás Ildikó – Számi nép, számi kultúra

2026. október 22-én iskolánkban, a Kispesti Deák Ferenc Gimnáziumban megrendezésre került a „Nem középiskolás fokon” előadássorozat következő állomása. Ennek keretében a legkülönbözőbb tudományágak képviselői látogattak el hozzánk, és vezettek be minket saját kutatásaik rejtelmeiben.

A számik Észak-Európa őslakos népe. Főként Norvégia, Svédország északi területein élnek. Ezt a vidéket gyakran Lappföldnek is nevezik. A számi népesség körülbelül százezer főből áll. Több különböző számi nyelvet beszélnek, amelyek területenként eltérhetnek egymástól. A nyelv fontos része a kultúrájuknak, hiszen ezen keresztül adják tovább a történeteiket és a hagyományaikat a következő generációknak.

A számik életmódja régen szorosan kapcsolódott a természethez. Sokan rénszarvastartással foglalkoztak, amely fontos szerepet játszott a mindennapi életükben. A rénszarvasokból élelmet és különböző használati tárgyakat is nyertek. Mivel a számik többnyire hideg, északi területeken éltek, alkalmazkodniuk kellett az időjáráshoz és a környezetükhöz. A természet ismerete ezért nagyon fontos volt számukra. Bár ma már sokan más munkát végeznek és városokban élnek, a rénszarvastartás továbbra is a számi kultúra egyik jelképe.

Az előadáson a népviseletükről is hallottunk. A számi ruhák színesek és különlegesek, de a megjelenésük attól is függ, hogy melyik területen élnek. A ruhák színei, mintái és díszítései segíthetnek megmutatni, hogy viselőjük melyik közösséghez tartozik. Szerintem érdekes, hogy a ruházat nemcsak a hideg ellen véd, hanem a nép hagyományait és az összetartozást is kifejezheti.

A számi kultúra egyik legismertebb része a joik, amely a hagyományos éneklési módjuk. Ez eltér a megszokott daloktól, főleg az énekhangban. A joikban az érzéseknek is fontos szerepük van. Az előadáson arról is szó esett, hogy a hagyományos hitvilágukban a sámánizmus is jelen

volt. A sámánokat különleges személyeknek tartották, akik kapcsolatot teremtettek a szellemi világgal. Ezek a hagyományok jól mutatják, mennyire sajátos és érdekes a számi kultúra.

A számi nép ma is igyekszik megőrizni a hagyományait és a nyelvét. Ebben fontos szerepet játszanak a számi parlamentek, amelyek a számi közösségek érdekeit képviselik. A zene szintén segít abban, hogy a kultúrájukat minél többen megismerjék. A joik-koncertek és más zenei rendezvények lehetőséget adnak arra, hogy a hagyományos éneklés a fiatalabb generációk számára is fennmaradjon. A számi zászlót 1986-ban fogadták el, és azóta a nép összetartozásának egyik fontos jelképe. Szerintem nagyon jó, hogy a számik ma is tesznek azért, hogy a hagyományaik ne tűnjenek el.

Személyes véleményem szerint az előadás nagyon érdekes és tanulságos volt. A legeslegjobban az fogott meg, hogy a sok nehézség ellenére a számik ma is próbálják megőrizni a saját kultúrájukat. Szerintem ez tiszteletre méltó, mert a nyelv és a hagyományok fontos részei egy nép történelmének és identitásának. Sajnálom, hogy a múltban sokszor igazságtalanul bántak velük, és nem fogadták el a különbözőségüket. Úgy gondolom, hogy minden embernek joga van ahhoz, hogy a saját kultúráját megőrizze, és büszke lehessen a származására.

Írta: Hefkó Adrienn, Huszár Sára Léna, Matiz Maja (9.a)

Az esemény az MTA Alumni program segítségével valósult meg.